

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 066 242/99-5020
Signatura: bf7cs102

Oblastní pracoviště č. 6
Okresní pracoviště Děčín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Základní škola Děčín II, Vrchlického 630
405 02 Děčín II. - Nové Město

Identifikátor ředitelství: 600 076 512 **IZO školy:** 102 053 928

Ředitel školy: Mgr. Pavel Zoubek

Zřizovatel: Město Děčín, Náměstí míru 1175, Děčín IV. Podmokly, 405 38

Příslušný školský úřad: ŠÚ Děčín, Lázeňská 12, 405 01 Děčín I.

Termín inspekce: 23. - 25. únor 1999

Inspektoři: Mgr. Miroslav Hyška, Ing. Varja Paučková

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb. ve znění pozdějších předpisů, tematické plány učitelů školy, inspekční záznamy z hospitací, materiály ředitele školy z oblasti řízení a kontroly, výkaz Škol V 3-01, výroční zpráva.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní školu, která nemá právní subjektivitu, navštěvuje v tomto školním roce 480 žáků v osmnácti třídách. V 1., 2., 6., 7. a 8. ročníku probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola, ve 3., 4., a 5. ročníku podle vzdělávacího programu Obecná škola a v devátém ročníku podle upravených učebních dokumentů čj. 18730/91-20. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna. Hodnocení v níže uvedených bodech se vztahuje především k podmínkám a průběhu výchovně vzdělávací činnosti ve vybraných vyučovacích předmětech český jazyk, cizí jazyk, matematika, fyzika, přírodopis a chemie.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

K dispozici je 22 tříd. Z důvodu nedostatku prostor je většina odborných učeben zároveň učebnami kmenovými. Tomu odpovídá jejich omezené materiálně technické vybavení. V nově zřízené učebně výpočetní techniky je deset počítačů, které jsou zapojené do sítě. Jejich technické parametry jsou značně rozdílné (2x 386, 3x Pentium 75 a 5x Pentium 200). Počítače jsou vybaveny operačními systémy MS DOS a Windows 95. Windows 95 však není možné provozovat na počítačích s procesorem 386. Pro výuku je možné používat textový editor Word a tabulkový editor Excel. Škola zatím nemá žádné

výukové programy. Velmi dobré podmínky má škola pro výuku tělesné výchovy, jedna ze dvou tělocvičen byla postavena v dubnu 1998.

Ve všech kmenových učebnách jsou k dispozici tabulové rýsovací potřeby.

Výuka chemie a fyziky probíhá ve třídě, která nemá rozvod vody ani plynu, funkci pracovních stolů plní klasické žakovské lavice. Odbornému zaměření učebny napovídají pouze vystavené pomůcky na fyziku a periodická soustava prvků. V přilehlých kabinetech těchto předmětů je základní materiální vybavení, které umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu. Používané učebnice jsou vyhovující.

Odborná učebna přírodopisu, ve které je k dispozici televize a video, je také zároveň kmenovou třídou. Vybavení kabinetu je průměrné, bylo by vhodné postupně rozšířit videotéku (zatím pouze několik videokazet) a doplnit sbírku o další nástěnné obrazy a transparenty. Škola připravuje postupný ústup od výuky podle učebnic s ekologickým zaměřením.

Pro výuku českého jazyka a cizích jazyků jsou k dispozici ucelené řady učebnic, pro český jazyk na druhém stupni jsou to učebnice zpracované pro vzdělávací program Základní škola. Učební pomůcky a didaktická technika jsou k dispozici v přiměřeném množství, při hospitovaných hodinách bylo jejich využití minimální. Zatím nedostatečné je vybavení jazykovými příručkami a slovníky, zvláště těmi, které již zachycují novelu českého pravopisu z roku 1993.

Při výuce matematiky na 1. stupni se používají učebnice z Matematického ústavu AV ČR (druhý až pátý ročník) a z nakladatelství Prodos (první ročník). Na 2. stupni mají žáci a učitelé zatím pouze starší učebnice a sbírky, u nichž obsah jednotlivých ročníků neodpovídá současným osnovám vzdělávacího programu Základní škola.

Problematické je zajištění pracovních sešitů. I když jsou součástí učebnic musejí si je žáci kupovat. Učitelská knihovna je průběžně doplňována.

Pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu má škola omezené možnosti, které však umožňují zajistit zvolený vzdělávací program. Nadstandardní podmínky jsou pro výuku tělesné výchovy. Pomůcky a didaktická technika jsou podle možností inovovány. Celkově lze školu v této oblasti hodnotit jako průměrnou.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Prostory školy jsou užívány se souhlasem okresního hygienika, závady zjištěné při kontrole 28. 1. 1998 již byly odstraněny. Rozvrh hodin a organizace přestávek jsou v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky o základní škole.

Většina tříd je dostatečně prostorných, to neplatí pro učebny prvních tříd, které jsou umístěny společně se školní družinou ve vedlejší budově - vile Vrchlického 443. Nábytek je převážně starší, ale zachovalý, jeho velikost splňuje antropometrické požadavky. Postupně je nakupován nový školní nábytek. V obou budovách je čisto, některé třídy by potřebovaly vymalovat. Stav podlah a mezery mezi parketami v některých třídách ztěžují kvalitní úklid. Tepelné a světelné podmínky jsou dle subjektivního posouzení dobré. Společné prostory a třídy prvního stupně jsou funkčně vyzdobeny. To nelze říci o některých učebnách druhého stupně. Nevýhodná je vzdálenost tabule od žáků ve velmi hezké aule školy, která tím není pro výuku zcela ideální.

Vstup z kabinetu chemie do učebny je pouze přes chodbu, což přináší určitá bezpečnostní rizika, hlavně při přenosu chemikálií.

Stravování žáků zajišťuje školní jídelna, pitný režim si v současné době zajišťují žáci sami. Dle sdělení ředitele školy započne realizace programu školní mléko, do kterého se škola přihlásila.

V některých hodinách, nejen na 1. stupni, i přes zcela patrnou únavu žáků, nebyly zařazeny relaxační chvílky.

Nepříznivé podmínky má škola pro pohyb žáků během přestávek, školní chodby jsou úzké (cca 2,5 metru) a bez oken. Ani v letním období není využit prostorný školní dvůr a zahrada.

Rozvrh hodin a přestávek odpovídá psychohygienickým zásadám, estetická úroveň některých tříd není na požadované úrovni, pitný režim není zatím školou zajišťován, možnosti pohybu žáků jsou velmi omezené. Určité nedostatky vyplývají ze stavu školních budov. Celkově ČŠI hodnotí školu v této oblasti jako spíše podprůměrnou.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výuku na prvním stupni zajišťuje devět pedagogických pracovníků s potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna vyučující dokončuje studium 5. ročníku na pedagogické fakultě. Na druhém stupni vyučuje třináct pedagogických pracovníků včetně ředitele školy a jeho zástupkyně (11 vyučuje plný úvazek, 2 zkrácený). Kromě jedné vyučující, která studuje na pedagogické fakultě, získali všichni předepsanou kvalifikaci. Výuka hudební výchovy je zajištěna externími učiteli. Na škole je v tomto školním roce vyučováno cca 75 % hodin kvalifikovanými učiteli s příslušnou aprobačí. Na škole není žádný učitel s aprobačí cizí jazyk.

Výuka je zajištěna převážně odborně a pedagogicky způsobilými pedagogickými učiteli, personální podmínky výuky lze s výjimkou cizích jazyků hodnotit jako nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Vyučující mají zpracované časové tematické plány, které vycházejí z platných učebních osnov. Kopie jsou uloženy u ředitele školy. U literární výchovy a čtení nelze v některých třídách plnění učebních osnov doložit, neboť zápisy v třídních knihách nejsou dostatečně vypovídající, uvádějí název textu, ne však probíraný literární pojem. Zpracovaný tematický plán pro matematiku ve druhém ročníku nereagoval na Úpravu a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola (čj. 25018/98-22) v části učiva násobení, která by byla vyučována nad rámec osnov (období duben, květen). ČŠI doporučuje uvést tuto skutečnost do souladu s uvedenými úpravami.

Učební osnovy byly ke dni inspekce plněny, změnou ve výuce matematiky ve druhém ročníku bude zajištěno plnění komplexně. U literární výchovy nelze plnění osnov v některých třídách objektivně ověřit.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Na prvním stupni byly hospitované hodiny velmi dobře připravené včetně tabule a dalších pomůcek, jednotlivé činnosti dobře naplánovány a rozvrženy. V těchto hodinách, které probíhaly v příjemné pracovní atmosféře, byly zařazeny relaxační chvílky. Žáci přistupovali k výuce se zájmem, aktivně. Je zde zřejmý dobrý systém motivace a

hodnocení, pozornost je věnována hygieně psaní, úpravě a kontrolám sešitů včetně domácích.

Na druhém stupni byly hospitované hodiny připravené, charakterizovala je pracovní atmosféra. Důraz je kladen na práci žáků a její případné prezentaci v rámci literárních a jiných soutěží. Všechny hodiny byly vedeny frontálně, střídá se společná práce s prací samostatnou, většinou písemnou do sešitů. I přes úsilí učitelů je obtížné pro některé žáky obsáhleji formulovat ústně svoje myšlenky. V hodinách pestře připravených bylo udrženo vysoké pracovní tempo, naopak v hodinách monotónních narůstaly postupem času projevy nekázně a efektivita hodiny značně poklesla.

Klasifikace je prováděna průběžně a přiměřeně, úroveň sešitů je dobrá, jsou pravidelně kontrolované.

Kvalita výuky českého jazyka koresponduje s odborností učitelů. Hospitované hodiny na 1. stupni hodnotí ČŠI jako nadprůměrné, výuku na 2. stupni hodnotí ČŠI celkově jako spíše nadprůměrnou.

Cizí jazyk

Na škole je vyučován anglický a německý jazyk. Pedagogicky způsobilí učitelé nemají v aprobaci cizí jazyky, rozšiřují si svoji odbornost v rámci nejruznějších kurzů a samostudiem.

Hospitované hodiny byly částečně vedeny v cizím jazyce. Škola si zvolila učebnice, podle kterých postupuje, pro výuku anglického jazyka si však žáci musejí kupovat pracovní sešity. K dispozici jsou rovněž slovníky. Hodiny byly vedeny frontálně, jejich atmosféru lze charakterizovat jako pracovní, v mnoha případech pak žáky ruší příliš mnoho dalších pokynů a informací v průběhu samostatné práce. Žáci jsou aktivní, vyučující se snaží střídat různé činnosti. Velmi dobré znalosti a dovednosti prokazovali někteří žáci devátého ročníku. K občasným projevům nekázně dochází u žáků, kteří již nestačí tempu hodiny. Ve většině hodin postrádala ČŠI závěr a shrnutí učiva.

Celkově lze podmínky a průběh výuky cizích jazyků hodnotit jako funkční s určitými nedostatky.

Matematika

Vyučující matematiky jsou odborně a pedagogicky způsobilí, při práci v hodinách vycházejí z časových tematických plánů.

Zhlédnuté hodiny matematiky byly vedeny frontálně se snahou probrat co největší objem učiva. Metodicky propracovanější a názornější byly vyučovací jednotky na 1. stupni. Práce vyučujících na 2. stupni se vyznačovala pečlivou přípravou a důrazem na správné matematické vyjadřování. Žáci byli aktivní, prokazovali dobré znalosti, ale byli poměrně málo numericky zblhlí. Kvalitní práce s chybou, zaměstnání nadanějších žáků a hledání logických souvislostí se objevilo pouze v hodině v 8. ročníku.

Zápisy v žákovských knížkách potvrdily dostatečnou frekvenci klasifikace. Úroveň poznámek v sešitech žáků je průměrná až podprůměrná.

Výuku matematiky je možné hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Fyzika, chemie a přírodopis

Výuku přírodovědných předmětů zajišťují učitelé s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Zhlédnuté hodiny měly jednoznačně stanovený cíl, klasickou strukturu (zkoušení nebo frontální opakování, výklad, shrnutí) a byly organizačně a obsahově dobře připravené. Ve většině hodin však byl dán pouze malý prostor pro samostatný ústní projev žáků, zcela ojediněle byly úkoly zadávány problémově. Výklad vyučujících byl výstižný a srozumitelný, přístup k žákům přátelský. Průběh hodin však byl jednotvárný, bez výraznějších motivačních prvků a s minimální zpětnou vazbou.

Přestože jsou sešity žáků učiteli kontrolovány, jejich úroveň je nízká. Klasifikace je prováděná s dostatečnou frekvencí.

Výuka přírodovědných předmětů je na průměrné úrovni, pozitiva a negativa jsou v rovnováze.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Život školy se řídí školním řádem, který platí od 13. 11. 1995. Tento školní řád obsahuje pro žáky osm bodů, vesměs nařízení a povinností. S tímto školním řádem jsou dle záznamů ve třídních knihách žáci seznámeni na začátku školního roku třídními učiteli. ČŠI doporučuje doplnit do školního řádu příslušná ustanovení, která vycházejí z Úmluvy o právech dítěte, neboť tyto školní řád neobsahuje. Zároveň zkompletovat školní řád ve smyslu § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole.

Vědomosti a dovednosti žáků jsou na průměrné úrovni, slabší jsou vyjadřovací a komunikační schopnosti ve většině tříd, i když se této problematice učitelé ve většině hodin českého jazyka a cizích jazyků věnují. Chování žáků se v době inspekce jeví jako dobré, ČŠI konstatuje, že konkrétní projevy nekázně v hospitovaných hodinách vyplývaly z menší motivace, aktivnějšího zapojení žáků do vyučovací jednotky a absence relaxačních činností.

Škola se pravidelně zapojuje do soutěží, výraznějšího úspěchu dosáhla v loňském roce, kdy v matematické olympiádě žák školy postoupil až do regionálního kola.

Při hodnocení chování postupuje škola podle vyhlášky o základní škole, v záznamech a závěrech pedagogických rad nejsou evidovány a sumarizovány pochvaly, pouze opatření k posílení kázně.

Škola se podílí na prevenci problémových jevů činností pedagogického sboru výchovné poradkyně i mimoškolními činnostmi, zejména v oblasti tělovýchovy a sportu včetně reprezentace školy.

Školní řád obsahuje předepsaná ustanovení bez deklarování práv žáků. V oblasti rozvoje osobnosti žáků převažují přirozené mezilidské vztahy, škola vyvíjí aktivity v oblasti prevence problémových jevů.

7 Další zjištění

Dopravní výchova

Dopravní výchova je na 1. stupni zajištěna v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů, především prvouky a vlastivědy. Žáci rovněž navštěvují dopravní hřiště. Rovněž na druhém stupni se této problematice učitelé věnují v rámci vyučovacích předmětů a příslušných tematických okruhů. V tomto školním roce se škola zapojí i do soutěže s touto problematikou v rámci okresu.

Dopravní výchova je zajišťována v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů.

Lyžařský výcvik žáků

V tomto školním roce se lyžařského výcviku žáků zúčastnilo 29 žáků v rekreačním středisku v Dolním Maršově v Krkonoších. Při organizačním zajištění a náplni kurzu vycházel ředitel, který tuto problematiku koordinuje v rámci okresu, z platných metodických pokynů MŠMT ČR (čj. 25861/93-50 a čj. 24799/93-50), které se týkají uvedené problematiky. Všichni instruktoři splňovali kvalifikační předpoklady.

Lyžařský výcvik žáků byl připraven, organizačně zajištěn a proveden v souladu s platnými metodickými pokyny.

ZÁVĚRY

Škola má pro realizaci vzdělávacího programu průměrné materiálně technické podmínky, nadstandardní pro výuku tělesné výchovy. Určité nedostatky v oblasti psychohygieny vyplývají ze stavu budovy. Personální zajištění výuky je s výjimkou cizích jazyků nadprůměrné. V době inspekce nebylo zjištěno neplnění učebních osnov. Kvalita hospitovaných hodin byla hodnocena celkově jako spíše nadprůměrná.

ČŠI hodnotí školu ve sledované oblasti podmínek a průběhu vzdělávání jako funkční, průměrnou.

Doporučení:

- Pravidelně zařazovat relaxační chvílky,
- doplnit školní řád v oblasti vycházející z Úmluvy o právech dítěte, zkompletovat školní řád ve smyslu § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb. o základní škole,
- evidovat udělená výchovná opatření komplexně,
- zvážit možnost vybudování přímého vstupu z kabinetu chemie do učebny,
- zvýšit kontrolu úrovně poznámek v sešitech žáků, hlavně v přírodovědných předmětech,
- v matematice na 2. stupni se zaměřit na zvýšení numerické zručnosti žáků, provést úpravu tematického plánu ve druhém ročníku,
- doplnit postupně jazykové příručky a slovníky pro výuku českého jazyka,
- nedostatek finančních prostředků pro zajištění pracovních sešitů projednat se školským úřadem.

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu Miroslav Hyška v.r.

člen týmu Varja Paučková v.r.

V Ústí nad Labem dne 26. března 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 6. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. Pavel Zoubek v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	19. 4. 1999	066 325/99-5020
Školský úřad:	19. 4. 1999	066 324/99-5020

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	nebyly doručeny